

BOFIT Online
2011 No. 2

Maija Sirkjärvi

Suomen markkinaosuus
Venäjällä on supistunut

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Suomen Pankki, BOFIT
Siirtymätalouksien tutkimuslaitos

BOFIT Online
Päätoimittaja Laura Solanko

BOFIT Online 2/2011

Maija Sirkjärvi: Suomen markkinaosuus Venäjällä on supistunut

4.4.2011 / Korjattu versio 14.4.2011
ISSN 1456-811X (online)

Suomen Pankki
BOFIT – Siirtymätalouksien tutkimuslaitos

PL 160
00101 Helsinki
Puh: 010 831 2268
Fax: 010 831 2294
bofit@bof.fi

www.bof.fi/bofit

Tässä julkaisussa esitetyt mielipiteet ovat kirjoittajan omia eivätkä välttämättä edusta Suomen Pankin kantaa.

Sisällys

Tiivistelmä	3
Johdanto	4
Suomen tullin ja Venäjän tullin kirjaaman ulkomaankaupan erot	4
Venäjän tullin ja Venäjän keskuspankin kirjaamat ulkomaankaupan erot	10
Venäjän keskuspankin ja kansainvälisten tilastojien kirjaamat ulkomaankaupan erot	11
Suomen markkinaosuus Venäjällä eri kirjaustapojen mukaan	13
Venäjän-viennin osuus Suomen viennissä	14
Päätelmät	15
Lähteet	16

Maija Sirkjärvi

Suomen markkinaosuus Venäjällä on supistunut

Tiivistelmä

Katsauksessa tarkastellaan Suomen Venäjän-tavaraviennin osuutta Venäjän tavaratuonnissa vertaamalla eri ulkomaankauppaa kirjaavien viranomaisten tilastoimia vienti- ja tuontilukuja. Suomen Venäjän-tavaraviennin osuus Venäjän tuonnissa on supistunut viime vuosina ja oli vuonna 2010 noin kaksi prosenttia. Markkinaosuuden määrittämisen lisäksi katsauksessa tarkastellaan tilastoeroja Suomen ja Venäjän viranomaisten tilastoimassa ulkomaankaupassa. Havaitaan, että ero Suomen tullin tilastoiman Venäjän-viennin ja Venäjän tullin tilastoiman Suomen-tuonin välillä on supistunut viime vuosina merkittävästi.

Asiasanat: Suomi, Venäjä, ulkomaankauppa

Johdanto

Katsauksessa tarkastellaan Suomen Venäjän-tavaraviennin markkinaosuutta Venäjän tavaratuonnissa vuosina 1994–2010. Ulkomaankaupan markkinaosuuden määrittäminen on kiinnostava aihe, sillä osuuden kehitys kertoo paljon siitä, miten Suomi on pystynyt hyödyntämään etenkin 2000-luvulla voimakkaasti kasvaneen Venäjän kulutus- ja investointikysynnän, ja toisaalta siitä, miten se on pärjännyt kilpailussa suhteessa muihin tuojamaihin. Kiinnostavaa on myös tarkastella viimeisimmän talouskriisin vaikutuksia Suomen markkinaosuuden kehitykseen Venäjällä.

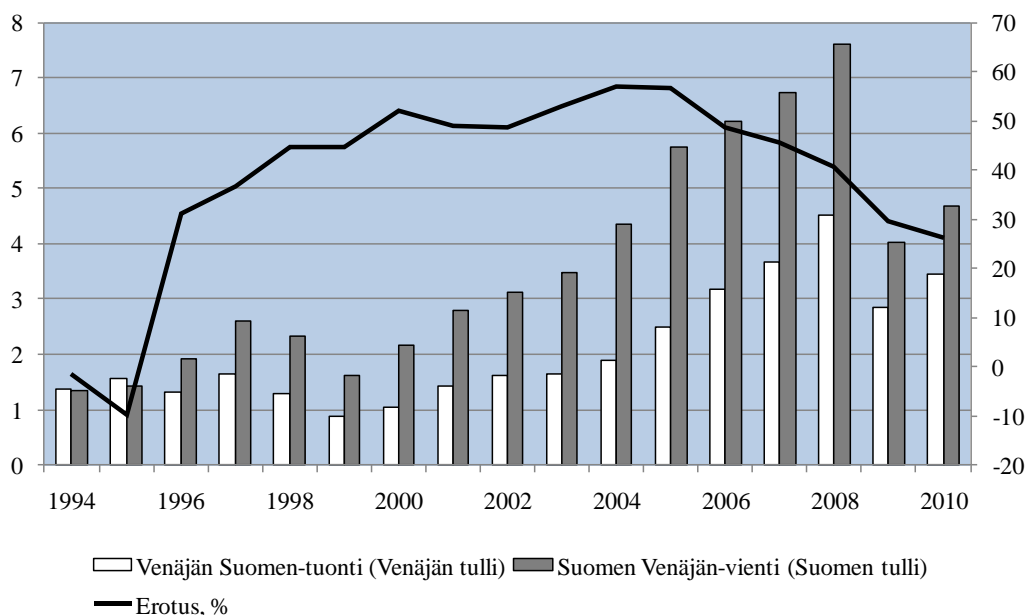
Markkinaosuuden määrittämistä vaikeuttaa merkittävästi se, että ulkomaankaupan arvot vaihtelevat selvästi sen mukaan, mikä tilastolähde on käytössä. Vaihteluihin vaikuttavat muun muassa eri ulkomaankauppaa tilastoivien viranomaisten käyttämät tilastointimetodologiat ja harmaa ulkomaankauppa. Ulkomaankaupan tilastoinnin erojen vuoksi markkinaosuutta tarkastellaan tässä katsauksessa peilitilastotarkastelun avulla; toisin sanoen katsauksessa vertaillaan Suomen Venäjän-viennin osuutta Venäjän tuonnissa sekä venäläisten että suomalaisten tilastojien tietojen perusteella. Näin ollen katsaus tarkastelee samalla myös ulkomaankaupan tilastoinnissa ilmeneviä eroja ja niiden kehitystä tarkastelujaksolla. Lisäksi Venäjän kirjaamaa tuontia verrataan maailman maiden yhteenlaskettuun vientiin Venäjälle.

Katsauksen rakenne on seuraava: kappaleessa kaksi tarkastellaan Suomen Venäjän-viennin kehitystä sekä Suomen että Venäjän tullin tilastojen valossa. Lisäksi luodaan katsaus maiden välisten tilastoerojen kehitykseen sekä eroihin vaikuttaviin syihin. Kappaleessa kolme keskitytään Venäjän omaan ulkomaankaupan tilastointiin maan keskeisimpien ulkomaankaupan tilastojien eli Venäjän tullin ja Venäjän keskuspankin näkökulmasta ja tarkastellaan tilastojien ilmoittamien tilastojen eroja ja kehitystä. Kappaleessa neljä verrataan Venäjän keskuspankin tilastoimaa Venäjän tuontia Yhdistyneiden kansakuntien Comtrade-tietokannan tilastoimaan maailman maiden Venäjän-vientiin. Kappaleessa viisi suhteutetaan Suomen Venäjän-vienti Venäjän tuontiin eri tilastojen valossa ja kuvataan Suomen viennin markkinaosuuden kehitystä Venäjän tuonnissa.

Suomen tullin ja Venäjän tullin kirjaaman ulkomaankaupan erot

Vuosina 1994–2010 Suomen Venäjän-viennin kehitys on heijastellut pitkälti Venäjän talouden yleistä kehitystä (kuva 1). Tarkastelujakson alkupuolella 1990-luvun puolivälissä kehitystä leimaavat Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen varovaisesti voimistunut tavaroiden ulkomaankauppa sekä vuonna 1998 Venäjällä koettu talouskriisi. Vuosina 2000–2008 Suomen vienti Venäjälle kasvoi voimakkaasti, keskimäärin 19 prosentin vuosivauhtia, kun samaan aikaan Suomen koko vienti kasvoi keskimäärin noin kuuden prosentin vuosivauhtia. Suomen Venäjän-vienti supistui jyrkästi, 47 %, vuoden 2009 taantumien seurauksena. Samana vuonna Suomen koko vienti supistui 31 %. Vienti alkoi kasvaa vuoden 2010 toisella puoliskolla ja vuonna 2010 vienti kasvoi kaikkiaan 16 % vuodentakaisesta. Kasvu oli yhtä suuri kuin Suomen koko viennissä kirjattu kasvu.

Kuva 1 Suomen tullin kirjaama Suomen Venäjän-vienti ja Venäjän tullin kirjaama Venäjän Suomen-tuonti mrd. euroa (vasen akseli) ja erot tilastojen välillä, % (oikea akseli)

Lähteet: Suomen tulli, Venäjän tulli.

Venäjän tullin kirjaama, euromääräiseksi muutettu Suomen-tuonti on esitetty kuvassa valkoisilla pylväillä. Tilastojen ero on esitetty kuviossa mustalla viivalla ja noudattaa arvoiltaan oikeaa akselia. Kuten kuva osoittaa, erot tilastojen välillä olivat suhteellisen pieniä vuosina 1994–1995, mutta kasvoivat jyrkästi vuonna 1996. Suurimmillaan erot olivat vuosina 2004–2005, jolloin ne olivat 57 %. Tämän jälkeen erot ovat alkaneet supistua. Kriisivuonna 2009 ero tilastojen välillä oli 30 %. Vuonna 2010 ero supistui aavistuksen entisestään ja oli 26 %. Vuosina 2000–2010 ero Suomen tullin ja Venäjän tullin luvuissa oli keskimäärin 46 %.

Maiden välisten tilastojen eroihin on useita syitä. Kolmena keskeisenä syynä voidaan pitää eroja tilastointiperiaatteissa, Suomen kautta kulkevaa jälleenvientiä sekä harmaata ulkomaankauppaa. Näistä kaksi jälkimmäistä ovat tyypillisiä tilastoerojen aiheuttajia etenkin Suomen Venäjän-viennissä. Seuraavissa kappaleissa tarkastellaan lähemmin näitä keskeisiä tilastoerojen aiheuttajia.

1) Tilastointiperiaatteet

Tilastojen arvojen muutoksiin vaikuttaa se, että vientihyödykkeen arvon tai tuotenimikkeen kirjaukset ovat erilaiset Suomen tullissa ja Venäjän tullissa. Suomen tulli noudattaa tilastoinnissaan Euroopan unionin käytössä olevaa Special Trade System -tilastointiperiaatetta, Venäjä tulli taas soveltaa General Trade System -periaatetta. Tilastointimetodologiat eroavat lievästi toisistaan, vaikka ovatkin pääpiirteittäin samanlaisia. Olennainen ero kirjausperiaatteissa liittyy vapaa-alueille ja vapaavarastoihin pantavien tai sieltä otettavien tavaroiden tilastointiin. Vapaa-alue tai vapaavarasto on muusta tullialueesta erotettu osa tai tila, jossa voidaan säilyttää sekä yhteisötavaroita että tullaamattomia ulkopuolisen maan tavaroita. Tällöin niihin ei sovelleta kauppapoliittisia toimenpiteitä. Tullin mukaan vapaavarastointimenettely ei vaikuta merkittävästi tilastoihin, mutta ongelmia on ilmennyt muun muassa turkiskaupassa. Tällaisissa tapauksissa venäläiset turkiskahkojen ostajat ovat siirtäneet Suomen turkishuutokaupoista

ostamansa nahat tullivarastoon ja vieneet niitä myöhemmin varastosta johonkin valitsemaansa jatkojalostusmaahan. Suomen tulli tilastoi kyseisen viennin Venäjälle suuntautuvaksi, kun nahat ovat siirtyneet Suomen tullirajan yli varaston puolelle, eikä varastosta ottoa ja todellista määränpäättä enää tilastoida. Nahat eivät välttämättä kuitenkaan koskaan päädy Venäjälle tai jos päätyvätkin, ne tulevat viimeisen nahkoja muokanneen maan mukaan kirjatuksi. Näin ollen Suomen tullin kirjaama Venäjän-vienti on Venäjän tullin lopulta kirjaamaa Suomen-tuontia pienempi. Turkiskaupan osuus on hyvin pieni, ainoastaan noin prosentin Venäjän-viennistä. Vapaavarastointimenettelyissä kierrätetään kuitenkin myös muita tuotteita, joiden Suomen-tuonniksi kirjautuvaa tarkkaa arvoa on haastavaa arvioida.

Kirjauseroja ilmenee myös siinä, missä vaiheessa tavaroiden kuljetukseen liittyvät kustannukset lisätään tuotteen hintaan. Lähtökohtaisesti molemmat maat noudattavat kirjauksissaan periaatetta, jonka mukaan vienti kirjataan FOB-määräisenä ja tuonti CIF-määräisenä¹. CIF-määräinen hinta sisältää kulut, vakuutukset ja rahdin. FOB-hinta on niin sanotusti vapaasti aluksessa -hintaa, jossa tavaroiden arvo kirjataan perushintaan mukaan lukien kuljetus- ja jakelupalvelut kyseiselle rajalle. OECD:n (2005) mukaan CIF-määräiset hinnat olivat yleensä 10 % kalliimpia kuin FOB-määräiset hinnat. Näin ollen Venäjän tullin kirjaaman Suomen-tuonnin arvo voi karkeasti ottaen olla keskimäärin 10 % suurempi kuin Suomen tullin kirjaama FOB-määräinen arvo. Tämä merkitsisi entistä suurempaa eroa tilastojen välille. Maailmankauppa on kuitenkin muuttunut 2000-luvulla entisestään ja yhä suurempi osa ulkomaankaupasta on suoran kaupan sijasta välityskauppaa. Tullin (2011b) mukaan kehityksen myötä lopullisten määrämäiden tilastoimat ostohinnat saattavat erota selvästi alkuperämaiden myyntihinnoista, sillä välittäjämäiden erilaiset pakkaus-, varastointi- ja viimeistelykulut voivat olla huomattavasti suurempia kuin perinteiset FOB- ja CIF-määräisten hintojen erot.

Joissain tapauksissa kauppahyödykkeiden tiedot ovat osittain rajattuja tai luottamuksellisia. Myös valuuttamuutokset, tuotevolyymien mittaustavat sekä hinnoitteluperusteet aiheuttavat eroja tilastojen välille.

Muita tilastoeroihin ja -virhekirjauksiin vaikuttavia tekijöitä ovat erilaiset tulkinnat transaktion luonteesta esimerkiksi silloin kun toinen valtio kirjaa tavaran liikkumisen ostoksi tai myynniksi ja toinen tulkitsee sen jalostamiseksi.

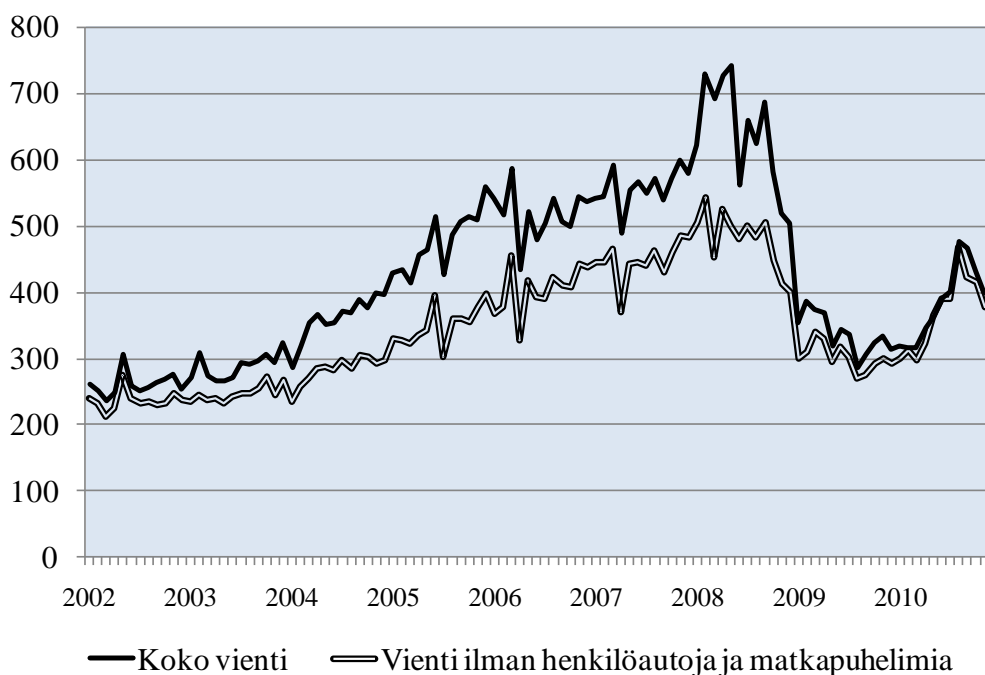
2) Jälleenvienti

Jälleenvienti on muualla kuin Suomessa valmistettua tuotantoa, joka kirjataan Suomeen saapuessa tuonniksi Suomeen ja edelleen Suomesta lähtiessä Suomen vienniksi. Jälleenvienti heijastuu näin ollen tilastoissa Suomen markkinaosuutta suurentavana tekijänä. Jälleenvienti tulee erottaa puhtaasta kauttakulku- eli transitokuljetuksesta, jossa tavaraa ei kirjata kauttakulkumaan eli tässä tapauksessa Suomen ulkomaankauppaan. Jälleenviennin tuotteet voidaan myydä matkan varrella toiselle omistajalle, tuotteet saatetaan varastoida tai paketoita uudelleen, tai niihin saatetaan liittää esimerkiksi venäjänkieliset vientiasiakirjat. Itse tuotetta ei jalosteta eikä sen ulkomaankaupan nimikettä muuteta.

Jälleenvienti ilmestyi Suomen Venäjän-kauppaan vasta Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen. Syinä jälleenviennin, kuten myös transiton, kehittymiseen on pidetty muun muassa kauttakulkumaan tarjoamia logistisia palveluja ja näiden myötä syntyvää kustannustehokkuutta. Lisäksi sekä transitokuljetuksiin että jälleenvientiin on vaikuttanut Venäjän omien Itämeren satamien riittämätön tuontitavaran vastaanotto- ja varastointikapasiteetti, mistä syystä vienti on suunnattu kulkemaan maanteitse naapurimaiden kuten Suomen kautta.

¹ FOB = Free on Board, CIF = Cost, Insurance, Freight.

Kuva 2 Suomen koko vienti Venäjälle ja vienti ilman henkilöautoja ja matkapuhelimia, milj. euroa

Lähde: Suomen tulli.

Jälleenviennin vauhdikkaimpina vuosina, 2006–2008, suurimpia jälleenviennin tuoteryhmiä olivat henkilöautot ja matkapuhelimet. Vuonna 2008 henkilöautot ja matkapuhelimet kattoivat Suomen tullin (2010a) korkeimman arvion mukaan runsaat 70 % jälleenviennistä.² Kuva 2 näyttää Suomen kausitasoitettua Venäjän-viennin kokonaisuudessaan sekä ilman henkilöautoja ja matkapuhelimia vuosina 2002–2010. Kuten kuva osoittaa, henkilöautot ja matkapuhelimet, jotka nähdään merkittävässä määrin jälleenvientituotteina, ovat tehneet viennistä todellista huomattavasti suurempaa etenkin vuodesta 2004 lähtien. Matkapuhelinten ja henkilöautojen lisäksi muita merkittäviä jälleenvientituotteita ovat olleet muun muassa kodinkoneet, elektroniikkalaitteet sekä erilaiset toimistolaitteet, kuten tieto- ja kopiokoneet.

Vuoden 2009 talouskriisi näyttää osuneen hyvin jyrkästi juuri edellä mainittuihin jälleenvientituotteisiin. Suomen tullin tilastoista käy ilmi, että henkilöautojen vienti Venäjälle supistui vuonna 2009 kaikkiaan 81 % ja matkapuhelinten vienti 70 %, kun Suomen koko vienti Venäjälle supistui 47 % eli huomattavasti vähemmän kuin keskeiset jälleenvientituotteet. Vuonna 2010 autojen ja matkapuhelinten viennin supistuminen jatkui. Autojen vienti väheni edelleen 70 % ja matkapuhelinten 25 % edellisvuoden vastaavasta ajasta. Suomen Venäjän-vienti kasvoi kaikkiaan 16 %.

Kuva osoittaa, että vuoden 2009 talouskriisin jälkeen matkapuhelinten ja henkilöautojen jälleenvienti näyttää liki loppuneen.

Venäjän henkilöautojen tuonnin kehittyminen selittää osaltaan Suomen kautta jälleenvienti- ja transitokuljetuksina vietyjen henkilöautojen määrän kehitystä. Vuosina 2000–2008 Venäjän henkilöautojen tuonnin arvo kasvoi keskimäärin melkein 70 % vuodessa. Vuonna 2008 Venäjän tullin mukaan Venäjälle tuotiin hieman alle kaksi miljoonaa henkilöautoa. Venäjä korotti huomattavasti autojen tuontitullia vuoden 2009 talouskriisin vuoksi, minkä lisäksi kotimaisten

² Tässä katsauksessa kaikki osittain tulkinnanvaraiset hyödykkeet, kuten matkapuhelimet, katsotaan jälleenvienneiksi suurimman arvion mukaisesti.

autojen myyntiä edistettiin erilaisten tukiohjelmien avulla. Vuonna 2009 henkilöautojen tuonti supistui 521 300 ajoneuvoon, mikä merkitsi runsaan 70 prosentin supistumista edellisvuodesta. Vuonna 2010 Venäjälle tuotujen henkilöautojen lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 32 %, mikä ei kuitenkaan näytä heijastuneen Suomen kautta Venäjälle jälleenvientinä vietyihin henkilöautoihin. Sen sijaan henkilöautojen transitokuljetukset kasvoivat 15 % edellisvuodesta.

Jälleenvienti hyödyttää suomalaisia toimijoita erilaisiin jälleenvientiin liittyvien palveluiden muodossa. Näin ollen sitä ei voi pitää Venäjän-viennin ulkopuolisena ilmiönä. Jos kuitenkin halutaan tarkastella Suomen oman viennin suhdetta Venäjän tuonnissa, olisi Suomen Venäjän-viennistä poistettava jälleenviennin osuus.

Ollus ja Simola (2007) ovat arvioineet Suomen kautta vuosina 2000–2006 kulkenutta jälleenvientiä Venäjälle. Heidän mukaansa koko jälleenviennin osuus Suomen Venäjän-viennistä kasvoi vuosina 2000–2005 noin kymmenestä prosentista hieman alle 30 prosenttiin. Vuoden 2006 alustavan arvion mukaan jälleenviennin arvo suhteessa koko vientiin supistui hieman. Suomen tullin (2008, 2009a, 2010a) esittämien arvioiden mukaan jälleenvienti kattoi vuosina 2006–2008 noin 30 % kaikesta Suomen Venäjän-viennistä. Vuonna 2009 jälleenvienti jäi tullin (2011) mukaan täysmääräisesti arvioituna noin viidennekseen Suomen Venäjän-viennistä.

Taulukko 1 Suomen Venäjän-vienti ja jälleenvienti, mrd. euroa

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Venäjän-vienti (Suomen tullit)	2,16	2,81	3,13	3,48	4,36	5,74	6,22	6,72	7,62	4,03	4,69
Jälleenvienti	0,20	0,33	0,44	0,59	1,09	1,67	2,30	2,30	2,60	0,79	0,58*
Suomen oma vienti	1,95	2,48	2,69	2,89	3,28	4,07	3,92	4,42	5,02	3,24	4,11*

Lähteet: Ollus ja Simola (2007), Tullihallitus (2008, 2009a, 2010a, 2011a), tekijän laskelmat,

* alustava arvio.

Vuoden 2010 jälleenvientiä ei pystytä vielä tarkasti laskemaan arvioinnissa tarvittavien Suomen oman teollisuustuotannon lukujen puuttumisen takia. Arviona vuoden 2010 jälleenviennistä käytetään Suomen tullin vuoden 2009 jälleenvienti-arvioissa käyttämiä tuoteryhmiä ja näitten suhteellista osuutta Suomen Venäjän-viennissä. On kuitenkin otettava huomioon, että jälleenviennin rakenne on saattanut muuttua vuonna 2010 edellisvuodesta, joten lukuja tulee pitää alustavina arvioina. Jos jälleenvienti arvioidaan siten, että tulkinnanvaraiset nimikkeet luetaan täysmääräisesti jälleenvienniksi, supistuu jälleenviennin arvo vuonna 2010 edelleen edellisvuodesta. Eniten supistumista selittää se, että henkilöautojen ja matkapuhelinten vienti pienenee yhä. Samaan aikaan eräiden muiden tyyppillisten jälleenvientituotteiden (esimerkiksi voiteluaineiden) vienti näyttää kasvaneen vuonna 2010 jonkin verran.

Jälleenviennin tulisi lähtökohtaisesti kirjautua Venäjän tulissa alkuperämaan mukaan eli Venäjän tullin tilastojen kirjaama Suomen-tuonti tulisi tässä tapauksessa olla Suomen kirjaama Venäjän-vientiä pienempää jälleenvientituotteiden kohdalla. Tavararyhmien tarkastelu osoittaa, että tämä pitää osittain paikkansa ainakin kulkuneuvojen kohdalla. Vuonna 2009 Suomen tullin kirjaama kulkuneuvojen Venäjän-vienti oli noin viisinkertainen verrattuna Venäjän tullin kirjaamaan Suomen-kulkuneuvotuontiin. Arvoltaan ero tilastojen välillä oli Suomen tullin (2010c) mukaan noin 360 milj. euroa, joka on suhteutettuna Suomen Venäjän-vientiin noin yhdeksän

prosenttia. Kulkuneuvojen tuotenimikkeiden väärentämistä tai tuotteiden rajan ohi tuomista voi lähtökohtaisesti pitää vaikeampana kuin pienempien tuotteiden kohdalla, joten tilastoerojen voi nähdä selittyvän todennäköisesti juuri jälleenviennin kirjautumisella alkuperämaan mukaan.

Jälleenvienti saattaa kuitenkin toisinaan kirjautua Venäjän tullissa Suomesta tulevaksi. Tämän tulisi puolestaan kasvattaa Venäjän tullin kirjaamaa Suomen-tuonnin arvoa. Koska yksityiskohtaisempia tuoteluokituksia ei ole saatavilla, tarkkoja arvioita tuotteiden kirjautumisista on mahdotonta tehdä. Jos kuitenkin oletetaan, että jälleenvienti kirjautuisi aina lähtömaan mukaan, jälleenvienti olisi selittänyt keskimäärin 18 % -84 % Suomen ja Venäjän tullien tilastojen välillä olevista eroista 2000-luvulla. Tämä merkitsisi sitä, että muiden tilastoeroja aiheuttavien tekijöiden osuus olisi vuosittain vähintään 16 %. Tämä on kuitenkin erittäin raaka arvio.

Seuraava kappale tarkastelee toista keskeistä Venäjän-kaupan tilastointiin vaikuttavaa ilmiötä, harmaata ulkomaankauppaa.

3) Harmaa ulkomaankauppa

Valitettavan usein tilastoja vääristävät monet erilaiset harmaan ulkomaankaupan menettelyt. Kaksoislaskutus on nähty eräänlaisena perinteisenä idänkaupan vitsauksena. Kaksoislaskutuksen tapauksissa tuotteen myyntiarvoa esittävä lasku vaihdetaan väärennettyyn, halvempaa laskutusarvoa esittävään laskuun ennen sen tullaamista Venäjän tullissa, joten siitä maksettava tullimaksu on alkuperäistä arvoa pienempi. Tullin (2009b) mukaan jopa noin 20–80 % Suomesta Venäjälle suuntautuvasta viennistä on arvioitu olevan kaksoislaskutettua. Lisäksi tullin (2010b) tietojen mukaan vuonna 2009 vientitoiminnassa havaitut epäselvyydet liittyivät entistä enemmän kaksoislaskutukseen.

Kaksoislaskutuksen lisäksi on olemassa muita keinoja, joilla viennin todellista arvoa pienennetään. Keinojen yhteisenä nimittäjänä on tarkoitus välttyä tullimaksujen tai verojen maksamiselta Venäjän tullissa. Erilaisia keinoja ovat muun muassa tuotteen CN-kauppanimikkeen vaihto tullimaksujen välttämiseksi tai tullikontrollin ohittaminen (ks. Hirvonen, Lidth ja Walden 2010 ja Tuomainen 2006)).

Suomen tullin mukaan Venäjä on kehittänyt maaseurantaansa viime vuosina, ja nykyään Venäjän tulli vaatii tullausilmoituksissa huomattavasti tarkempia maatietoja kuin vielä vuosikymmenen alkupuolella. Lisäksi Venäjän tulli on kehittynyt erityisesti sellaisten tavaroiden valvonnassa, joissa on ollut suuria tuontituloja. Kun tullimaksut ovat jääneet väärinkäytösten takia keräämättä, on myös valtio menettänyt paljon tuloja.

Sähköisen laskutuksen on katsottu osaltaan edistävän harmaan ulkomaankaupan kitkemistä. Sähköisessä tullijärjestelmässä ilmoitus tavarasta kulkee suojatussa järjestelmässä, mikä vaikeuttaa rikollisten toimia perinteiseen, paperiseen tullaukseen verrattuna. Muun muassa kaksoislaskutuksen riskin voi nähdä sähköisen järjestelmän yleistymisen myötä pienenevän merkittävästi. Sekä Euroopan unioni että Venäjä kehittävät parhaillaan sähköistä tullausjärjestelmää. Suomessa viennin sähköinen ilmoittaminen tuli pakolliseksi 1. marraskuuta 2009. Venäjän tullin mukaan vuoden 2010 loppuun mennessä yli 50 % tullauksesta toteutettiin sähköisen tullausjärjestelmän avulla. Myös sähköisen järjestelmän yleistymisen voi osaksi selittää tilastoerojen kaventumista viime vuosina.

Tavararyhmäkohtainen tarkastelu antaisi perusteita olettaa, että harmaata ulkomaankauppaa on edelleen runsaasti. Vuonna 2009 Suomen farmasiatuotteiden vienti Venäjälle oli Suomen tullin arvioima jälleenvienti vähennettynä noin kahdeksankertainen verrattuna Venäjän tullin kirjaamaan farmasiatuotteiden Suomen-tuontiin. Arvoltaan kirjausero oli Suomen tullin arvioima jälleenvienti vähennettynä noin 340 milj. euroa, eli hieman vähemmän kuin mitä kulkuneuvojen kohdalla kirjattiin. Tämän voi nähdä selittyvän ainakin osittain harmaalla ulkomaankaupalla. Kuten edellä todettiin, harmaan kaupan tarkkaa arvoa on kuitenkin mahdotonta arvioida.

Tilastoerot muiden maiden välillä

Tilastoerot eivät ole kuitenkaan pelkästään Venäjän ja Suomen välisen kaupan ominaispiirre, vaan eroja ilmenee myös Suomen muiden keskeisten kauppakumppaneiden kanssa käydyssä ulkomaankaupassa. Eurostatin tietojen mukaan Suomen Saksan-viennin arvo on 2000-luvulla ollut paikoitellen hyvinkin vaihtelevaa verrattuna Saksan raportoimaan Suomen-tuontiin. Vuosina 2000–2009 ero maiden esittämien kauppatilastojen kesken on vaihdellut välillä –16 % ja +18 %. Sen sijaan ero Suomen ja Ruotsin tilastoiman Suomen-viennin/tuonin välillä on vaihdellut välillä –1 % ja +16 %.

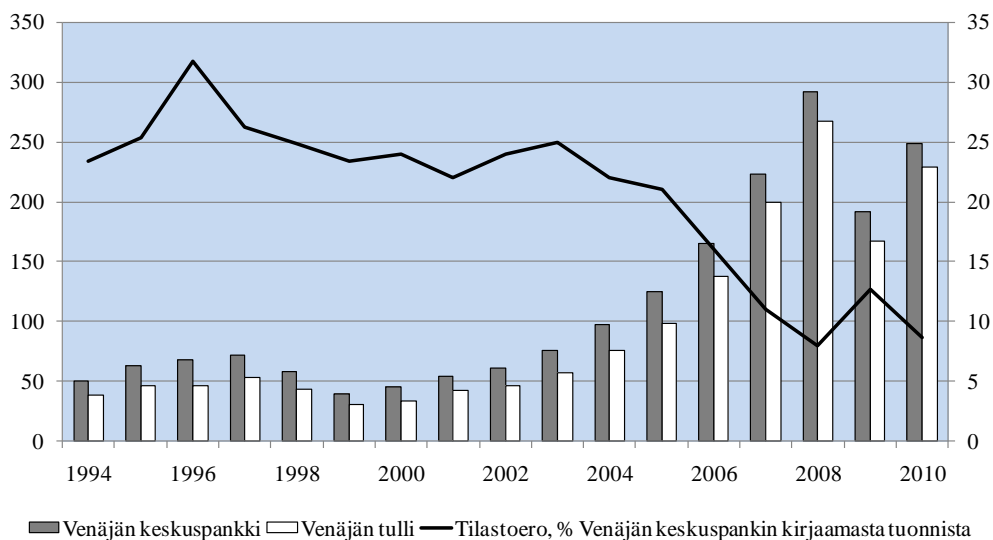
Voidaankin todeta, että kauppatilastojen erot maiden välillä eivät ole yksinomaan Venäjän-kaupan tilastointiin liittyvä erityispiirre. Erot Suomen Venäjän-kaupan tilastoinnissa ovat kuitenkin olleet 2000-luvulla suurempia kuin erot Suomen ulkomaankaupan tilastoinnissa sen muiden merkittävien kauppakumppanien kanssa.

Venäjän tullin ja Venäjän keskuspankin kirjaamat ulkomaankaupan erot

Venäjän tullin lisäksi Venäjän keskuspankki tilastoi Venäjän ulkomaankauppaa maksutasetilastointinsa yhteydessä. Valtion tilastokeskus Rosstat julkaisee sekä tullin että keskuspankin ilmoittamat tilastot.

Kuvassa 3 harmaat pylväät kuvaavat Venäjän keskuspankin ja valkoiset pylväät Venäjän tullin kirjaamaa dollarimääräistä tuontia vuosina 1994–2010. Venäjän tuonin arvo alkoi kasvaa Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen melko voimakkaasti, kunnes se supistui jyrkästi talouskriisin vuoksi vuosina 1998–1999. Vuosina 2000–2008 tuonin arvon kasvu on ollut hyvin ripeää, keskimäärin 25 % vuodessa. Vuonna 2009 talouskriisi iski hyvin voimakkaasti tuontiin ja se supistui 34 %. Tuonti kuitenkin elpyi nopeasti ja kasvoi heti seuraavana vuonna 30 % edellisvuodesta.

Kuva 3 Venäjän keskuspankin ja Venäjän tullin kirjaama Venäjän tuonti, mrd. dollaria (vasen akseli) ja ero tilastojen välillä, % (oikea akseli)

Lähde: Venäjän tulli, Venäjän keskuspankki.

On huomioitava, että keskuspankin tilastot on ilmoitettu FOB-määräisinä, kun taas tullin tilastot ilmoitetaan CIF-määräisinä. CIF-määräiset hinnat ovat yleensä 10 % FOB-määräisiä hintoja korkeampia (OECD 2005). Kuvion tilastot on kuitenkin esitetty alkuperäisten lähteiden mukaisesti.

Oikeaa akselia noudattava musta suora kuvaa Venäjän keskuspankin ja tullin tilastojen eroa. Kuvasta havaitaan, että ero oli suurimmillaan vuonna 1996, jolloin keskuspankin kirjaama tuonti ylitti tullin tilastot hieman alle kolmanneksella. Vuosina 1997–2003 ero tilastojen välillä oli 22–26 %. Vuodesta 2004 lähtien ero on supistunut tasaisesti lukuun ottamatta kriisivuotta 2009, jolloin ero näyttää kasvaneen tilapäisesti. Vuonna 2010 ero keskuspankin ja tullin tilastoiman tuonin välillä oli 8 %, joka on 17 prosenttiyksikköä pienempi kuin se oli vielä vuosituhannen alussa. Tämän voi nähdä heijastelevan kauppatilastoinnin osittaista tehostumista.

Vuosina 2000–2010 ero Suomen tullin ja Venäjän tullin ulkomaankaupan tilastoinnissa oli keskimäärin 46 %. Venäjän tullin ja Venäjän keskuspankin keskimääräinen tilastoero samalta ajanjaksolta on 18 %.

Venäjän tullin ja Venäjän keskuspankin ulkomaankaupan tilastointimenetelmät eroavat toisistaan. Keskuspankki ei julkaise ulkomaankaupan osalta maajakaumaa vaan ainoastaan koko tuonin. Näin ollen maajakauman tarkastelun kannalta keskuspankin tilastot eivät ole riittävä lähde. Sen sijaan Venäjän keskuspankki lisää tuontilastoihin arvion harmaasta tuonnista. Tulli ei ota harmaan ulkomaankaupan arviota mukaan tilastointiin.

Keskuspankki tekee arvion kulutustavaroiden harmaasta tuonnista vertaamalla Venäjän tilastolaitoksen Rosstatin ilmoittamaa kotimarkkinoiden vähittäiskaupan myyntiä Venäjän tullin ilmoittamiin tuontilukuihin. Kotimainen myynti, joka ylittää kotimaisen tuotannon ja tullin kirjaaman tuonin summan, luetaan harmaaksi tuonniksi.

Kulutustavaroiden lisäksi maahan tuodaan kirjaamattomana myös monia investointihyödykkeitä sekä kulutuksessa välillisesti käytettäviä tuotteita. Näiden arvo saadaan vertaamalla Venäjän keskeisten tuontimaiden ilmoittamia yksityiskohtaisia ulkomaankauppätietoja Venäjän tullin tilastoiman ulkomaankaupan kanssa. Lisäksi kirjaamattomaan tuontiin lisätään mukaan arvio yksityisten henkilöiden maahan tuomista autoista.

Venäjän keskuspankin ja kansainvälisten tilastojien kirjaamat ulkomaankaupan erot

Huolimatta siitä, että Venäjän keskuspankki lisää tuontiinsa arviot harmaasta tuonnista, eri tutkijat (mm. OECD, 2005 sekä Ollus ja Simola, 2007) ovat pitäneet Venäjän keskuspankin ilmoittamaa tuontia todellista pienempänä.

Yksi keino jäljittää Venäjän todellista tuontia on laskea yhteen Venäjälle vievien maiden viennin arvo. Yhdistyneiden kansakuntien Comtrade (Commodity Trade Statistics Database) - tietokanta tilastoi maailman maiden ulkomaankauppaa. Vertailussa (taulukko 2) on käytetty Comtraden maailman yhteenlaskettuja Venäjän-viennin tilastoja vuosina 2001–2009 lukuun ottamatta 27:ää EU-maata, joiden tilastoiman Venäjän-viennin lähteenä on käytetty Eurostatia. Valitettavasti vuoden 2010 vientitilastoja ei ole Comtraden osalta vielä kaikista maista saatavilla, joten vertailussa käytetään vuosien 2001–2009 tilastoja. Kaikkien maiden vientitilastot on ilmoitettu dollareissa, ja ne ovat FOB-määräisiä. Taulukko 2 osoittaa, että suhteessa Comtraden ilmoittaman maailman maiden Venäjän-vientiin, Venäjän keskuspankin kirjaamat tuontitilastot ovat vaihdelleet vuosina 2001–2008 keskimäärin -7 %:n ja +4 %:n välillä. Kriisivuosi 2009 osoittaa täysin päinvastaista kehitystä. Maailman maiden vienti Venäjälle supistui kriisivuonna Comtraden tilastojen mukaan 44 %, kun Venäjän keskuspankin raportoima Venäjän tuonti supistui 34 %. Ero

Comtraden ja Venäjän keskuspankin tilastojen välillä siis muuttuu siten, että keskuspankin ilmoittama tuonti oli 16 % Comtraden kirjaamaa vientiä suurempi.

Taulukko 2 Maailman maiden Venäjän-vienti (Comtrade) ja Venäjän tuonti (Venäjän keskuspankki) sekä näiden erotus, mrd. dollaria ja %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Keskuspankki	53,8	60,9	76,1	97,4	125,4	164,3	223,5	291,9	191,8
Comtrade	52,4	56,8	74	101,4	128,8	164,3	228,9	288,7	160,7
Erotus	-1,4	-4,1	-2,1	4	3,4	0	5,4	-3,2	-31,1
Erotus %	-3	-7	-3	4	3	0	2	-1	-16

Lähteet: International Trade Center (Comtrade, Commodity Trade Statistics Database), Eurostat, Venäjän keskuspankki, tekijän laskelmat.

Keskuspankin ja Comtraden tilastoverailujen osoittamat erot ovat hyvin pieniä verrattuna tilastoeroihin yksittäisten maiden kohdalla. Kuten tarkastelu osoitti, yli 40 prosentin ero Suomen ja Venäjän tilastoissa oli enemminkin sääntö kuin poikkeus. Suuria eroja esiintyy myös Venäjän muiden kauppakumppanien kanssa tilastoidussa kaupassa. Muun muassa Venäjän ja Kiinan tilastoimat ulkomaankaupan erot ovat vaihdelleet 2000-luvulla välillä +48 % ja -31 %. Keskuspankin lisäämä ylimääräinen tuonti siis tasoittaa huomattavasti maakohtaisia eroja.

Myös Comtraden tilastojen käyttöön liittyy riskejä. Jälleenvienti voi olla yksi suurimmista virheitä aiheuttavista tekijöistä. Jos vienti kirjautuu kaksin- tai mahdollisesti vielä useampikertaisena sekä lähtö- että kauttakulkumaan vienniksi, yhteenlasketut vientitilastot voivat antaa väärän kuvan todellisesta viennistä. Gou, Webb ja Yamano (2009) ovat tutkineet maailmankaupan tilastoinnin kehittymistä 2000-luvulla ja havaitsevat, että keskeinen tilastojen välillä epätarkkuuksia aiheuttava tekijä on jälleenvienti. Mellens, Noordman ja Verbruggen (2007) ovat tarkastelleet maailman kaupan keskeisiä solmukohtamaita. He toteavat, että 2000-luvun puolivälissä Hollannin viennistä keskimäärin 50 % on jälleenvientiä, Saksan viennistä 15 % ja Hong Kongin viennistä jopa 95 %. Jälleenviennin aiheuttama tilastoharha voi näin ollen lisääntyä kuljetusmatkan varrella.

Comtraden tilastot ovat osittain puutteellisia, ja muun muassa Iranin ja Afganistanin tilastot puuttuvat osittain. Riittämättömien tietojen vuoksi Comtrade käyttää myös muutamien pienten maiden vientitilastoina Venäjän kirjaamia tuontitilastoja. Kaikki kyseiset maat ovat Venäjän kannalta suhteellisen pieniä tuontimaita, mutta tietojen puuttuminen heikentää kuitenkin osaltaan tilastojen tarkkuutta.

Myös valuuttakurssierot vaikuttavat viennin kirjaamiseen. EU-maat ovat Venäjän suurin tuojamaaryhmä. Eurostat julkaisee 27 EU-maan Venäjän-viennin euromääräisenä. Euroa käyttämättömien maiden viennin arvo on sitä ennen muutettu euromääräiseksi. Ollakseen yhdenmukainen Comtraden tilastojen kanssa EU-maiden viennin arvo on muutettava vielä dollarimääräiseksi. Näin ollen kulloinkin käytössä olevalla valuuttakurssilla on suuri merkitys siihen, kuinka suureksi vienti lopulta tulee kirjatuksi.

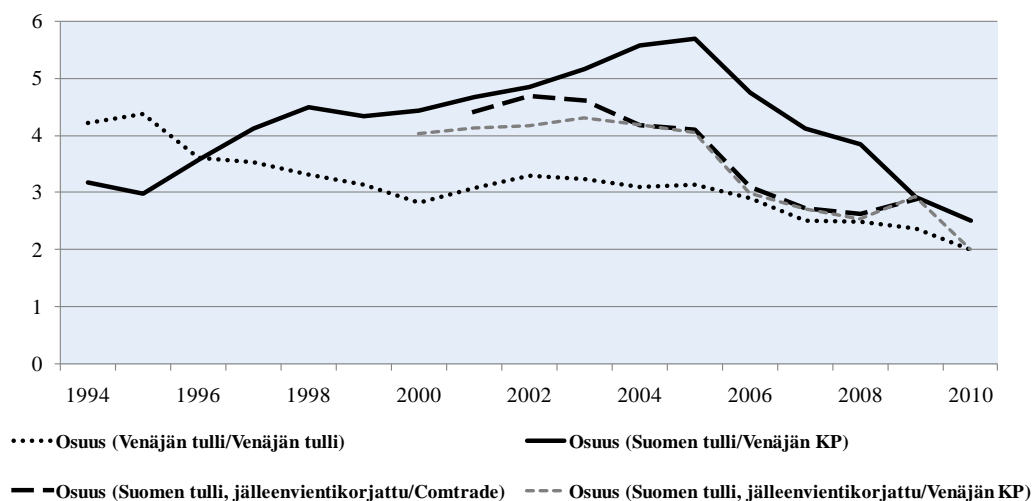
Suomen markkinaosuus Venäjällä eri kirjaustapojen mukaan

Kuva 4 tiivistää edellä käsiteltyjen kappaleiden havainnot Suomen Venäjän-viennin kehityksestä suhteessa Venäjän tuontiin.

Yhtenäinen musta viiva kuvaa Suomen tullin tilastoiman Venäjän-viennin osuutta Venäjän keskuspankin tilastoimasta Venäjän tuonnista. Suomen osuus Venäjän tuonnissa kasvoi suhteellisen tasaisesti vuodesta 1995 vuoteen 2005 asti, jolloin se alkoi supistua. Supistuminen jatkuu läpi 2000-luvun loppupuolen.

Kuvassa pienimpien pisteiden osoittama viiva kuvaa Venäjän tullin tilastoimaa Suomen-tuontia suhteutettuna Venäjän tullin tilastoimaan Venäjän koko tuontiin. Kuva havainnollistaa Suomen osuuden suhteellisen hitaan, mutta tasaisen supistumisen vuodesta 1995 vuoteen 2010 asti. Tässä tullin tuonti on raportoitu CIF-määräisesti, kun taas Suomen vienti kirjautuu FOB-määräisenä.

Kuva 4 Suomen osuus Venäjän tuonnissa, %

Lähteet: Suomen tulli, Venäjän tulli, Venäjän keskuspankki, International Trade Center (Comtrade, Commodity Trade Statistics Database), Eurostat.

Pidemmillä, mustilla katkoviivoilla esitetty suora kuvaa jälleenviennistä puhdistetun Suomen Venäjän-viennin osuutta verrattuna Comtraden tilastojen mukaiseen maailman maiden ilmoittamaan Venäjän-vientiin. Comtraden sarja kattaa vuodet 2001–2009. Jälleenviennin vaikutus heijastuu kuvaan etenkin vuosina 2004–2008, jolloin jälleenviennistä puhdistettu Suomen osuus Venäjän tuonnissa on keskimäärin hieman alle kaksi prosenttiyksikköä pienempi kuin jälleenviennistä puhdistamaton osuus. Lisäksi jälleenviennin jyrkkä supistuminen vuonna 2009 heijastuu kuvassa, kun viennin osuus kipuaa lähelle puhdistamatonta sarjaa.

Harmailla katkoviivoilla esitetty sarja kuvaa Suomen tullin ilmoittaman, jälleenviennistä puhdistetun Suomen Venäjän-viennin osuutta Venäjän keskuspankin tilastoimasta Venäjän tuonnista.

Kaikkiaan suurimmillaankin ero eri kirjaustapojen välillä on ainoastaan hieman alle kolme prosenttiyksikköä. Vuonna 2010 kaikkien eri kirjaustapojen mukainen Suomen osuus Venäjän tuonnissa oli noin kaksi prosenttia.

Kaikkien arviointitapojen mukaan on havaittavissa, että Suomen osuus Venäjän tuonnista on supistunut etenkin 2000-luvun puolivälin jälkeen. Vastaava suuntaus on nähtävissä myös muiden, aiemmin Venäjän kannalta merkittävien tuontimaiden, kuten Saksan ja Japanin, osuudessa. Merkittävästi osuuttaan Venäjän kaupassa on kasvattanut puolestaan Kiina, joka on noussut 2000-luvulla Venäjän suurimmaksi tuojamaaksi. Vuonna 2010 Kiinan osuus Venäjän tuonnissa oli Venäjän tullin tietojen mukaan 17 %.

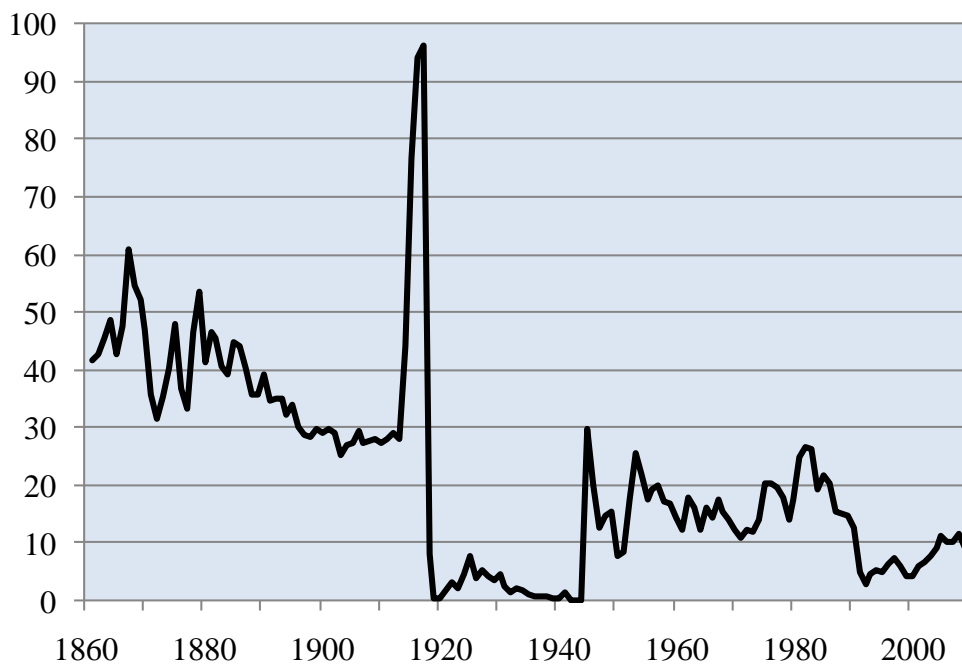
Talouden kokoon suhteutettuna Venäjän suurimmiksi tuontimaiksi nousevat Valko-Venäjä ja Ukraina. Korkeille sijoille pääsevät myös entisen Neuvostoliiton maat, kuten Uzbekistan ja Kazakstan sekä Baltian maat, etenkin Viro ja Latvia. Maat ovat talouden kooltaan suhteellisen pieniä, mutta käyvät paljon kauppaa Venäjän kanssa. Bruttokansantuotteeseen suhteutettuna Suomen Venäjän-vienti on noin kolminkertainen Kiinan Venäjän-vientiin nähden, mutta ainoastaan noin 10 % Valko-Venäjän Venäjän-viennistä.

Venäjän-viennin osuus Suomen viennissä

Venäjän-viennillä on historiallisesti ollut ajoittain hyvinkin suuri merkitys Suomen taloudelle. Kuva 5 havainnollistaa Venäjän ja Neuvostoliiton osuutta Suomen viennissä vuosina 1860–2010.

Maiden välisten kauppasuhteiden kukoistuskauti sijoittui 1800-luvun loppuun, jolloin teollistumisvaihetta elävä Suomi oli osa Venäjän keisarikuntaa. Vuosina 1859–1885 maiden välillä vallitsi käytännössä vapaakauppa, mikä heijastui voimakkaasti Suomen Venäjän-vientiin. Kuten kuva osoittaa, Venäjän osuus Suomen viennissä alkoi supistua melko tasaisesti 1880-luvulta lähtien, mikä johtui Suomen kasvavasta integroitumisesta maailmantalouteen.

Kuva 5 Venäjän/Neuvostoliiton osuus Suomen viennissä vuosina 1860–2010, %

Lähde: Tullihallitus ja Suomen Pankki.

Vuosina 1916–1917 Suomen vienti suuntautui pääosin pelkästään Venäjälle. Se johtui ensimmäisestä maailmansodasta seuranneesta länsiviennin vaikeutumisesta sekä samaan aikaan Venäjän sotateollisuuden kysynnän kasvusta. Kysyntä kohdistui etenkin suomalaisiin metallialan tuotteisiin. Venäjän-viennin osuus supistui dramaattisesti joulukuussa 1917 ja pysyi pienenä jatkosodan päättymiseen asti. Vuosina 1950–1991 Suomen ja Neuvostoliiton ulkomaankauppaa määrätti maiden vuonna 1950 tekemä clearingkauppasopimus. Neuvostoliitto pysyi Suomen kannalta merkittävänä vientimaana aina hajoamiseensa saakka.

Venäjän osuus Suomen tavaraviennissä alkoi kasvaa hiljalleen 1990-luvun loppupuoliskolla, mutta voimakas kasvu alkoi vasta vuonna 2002. Vuodesta 2004 Venäjän, Saksan ja Ruotsin osuudet Suomen viennissä ovat olleet kutakuinkin samansuuruiset, noin 10 %, ja maat ovat olleet Suomen suurimmat yksittäiset viennin kohdemaat. Noin 90 % Suomen tämän päivän viennistä perustuu näin ollen muuhun kuin Venäjän-vientiin.

Päätelmät

Suomen Venäjän-tavaraviennin osuus Venäjän tuonnissa on supistunut viime vuosina ja oli vuonna 2010 noin kaksi prosenttia. Suomen osuutta Venäjän tuonnissa on supistanut 2000-luvulla etenkin Kiinan voimakas ryntäys Venäjän kulutusmarkkinoille.

Sekä Suomen että Venäjän tullin tilastoiman ulkomaankaupan tarkkaan arvioimiseen liittyy haasteita. Suomen todellista vientiä on etenkin ennen vuoden 2009 talouskriisiä kasvattanut voimakkaasti muualta kuin Suomesta peräisin oleva jälleenvienti, kun taas Venäjän ulkomaankaupan todellista arvoa vääristää merkittävä harmaan tuonnin määrä. Erot Suomen tullin tilastoiman Venäjän-viennin ja Venäjän tullin tilastoiman Suomen-tuonnin välillä ovat kuitenkin supistuneet viime vuosina merkittävästi. Vuonna 2010 ero oli 26 %.

Suomen kannalta tilastoeroa on vuodesta 2009 lähtien pienentänyt jälleenviennin supistuminen edellisvuosista. Venäjän osalta sekä lisääntynyt viranomaisten valvonta että sähköisen tullijärjestelmän yleistymisen on tarkentanut ulkomaankaupan kirjaamista viime vuosina.

Lähteet

Tilastolähteet

Eurostat. *External trade Database*.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/external_trade/data/database

International Trade Centre (UN Commodity Trade Statistics Database, Comtrade).

<http://www.trademap.org/Index.aspx>

Kansainvälinen valuuttarahasto IMF, International Monetary Fund. *Direction of Trade Statistics*.

<http://www2.imfstatistics.org/DOT/>

Tullihallitus. Uljas - Ulkomaankauppatietojen jakelujärjestelmä.

<http://uljas.tulli.fi/>

Venäjän keskuspankki. Tsentralnyi bank Rossijskoi Federatsii.

<http://www.cbr.ru/>

Venäjän tulli. Gosudarstvennyi tamozhennyi komitet Rossijskoi Federatsii.

<http://www.customs.ru/ru/>

Kirjalliset lähteet

Gou, D., Webb, C. ja Yamano, N. (2009) *Towards Harmonised Bilateral Trade Data for Inter-Country Input-Output Analyses: Statistical Issues*, OECD Science, Technology and Industry Working Papers, 2009/4, OECD Publishing.

Hirvonen, Lidth ja Walden (2010) *Suomen kansainvälistyvä harmaa talous*. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2010.

Mellens, Martin, Noordman, Herman ja Verbruggen, Johan (2007) *Re-exports: international comparison and implications for performance indicators*, CPB Document 149, CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis.

<http://www.cpb.nl/en/publication/re-exports-international-comparison-and-implications-performance-indicators>

OECD (2005) *Enhancing market openness through regulatory reform*. OECD Reviews of Regulatory Reforms, Organisation for Economic Co-operation and Development, Paris.

<http://www.oecd.org/dataoecd/14/32/34984465.pdf>

Ollus, Simon-Erik ja Simola, Heli (2007) *Finnish re-exports to Russia*. BOFIT Online 5/2007, Suomen Pankki, Helsinki.

<http://www.suomenpankki.fi/bofit/tutkimus/tutkimusjulkaisut/online/Pages/bon0507.aspx>

Tullihallitus (2011a) *Jälleenvienti Venäjälle vuonna 2009*.

http://www.tulli.fi/fi/tiedotteet/ulkomaankauppatilastot/muut_katsaukset/kuluvavuosi/jalleenvienti09/index.html

Tullihallitus (2011b) *Globalisaatio ja tavaroiden ulkomaankauppa*.

http://www.tulli.fi/fi/tiedotteet/ulkomaankauppatilastot/muut_katsaukset/kuluvavuosi/globalisaatio1/index.html

Tullihallitus (2010a) *Jälleenvienti Venäjälle vuonna 2008*.

http://www.tulli.fi/fi/tiedotteet/ulkomaankauppatilastot/muut_katsaukset/kuluvavuosi/jalleenvienti08/index.html

Tullihallitus (2010b) *Tullirikostorjunnan vuosikirja 2009*.

http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/julkaisut_ja_esitteet/vuosikertomukset/index.jsp

Tullihallitus (2010c) *Kokousmuistio 29.10.2010*.

Tullihallitus (2009a) *Jälleenvienti Venäjälle vuonna 2007*.

http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/ulkomaankauppatilastot/tilastokatsaukset/muut_katsaukset/vuode_t/index.jsp

Tullihallitus (2009b) *Tullirikostorjunnan vuosikirja 2008*.

http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/julkaisut_ja_esitteet/vuosikertomukset/index.jsp

Tullihallitus (2008) *Jälleenvienti Venäjälle vuonna 2006*.

http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/ulkomaankauppatilastot/tilastokatsaukset/muut_katsaukset/vuode_t/index.jsp

Tuomainen, Jorma (2006) *Mirror exercises Finland - Russia*. Tullihallitus.

- 2006 No 1 Tuuli Koivu ja Tapio Korhonen: Kiinan valuuttapolitiikka ja maailman rahoitusepätasapainot
No 2 Tuuli Juurikkala, Vesa Korhonen, Simon-Erik Ollus, Pekka Sutela ja Merja Tekoniemi: Kestääkö Venäjän kasvu? – Seminaarijulkaisu: BOFIT Venäjä-tietoisku 8.5.2006
No 3 Aaron Mehrotra: India's recent macroeconomic developments
No 4 Tuuli Juurikkala and Simon-Erik Ollus: Russian energy sector – prospects and implications for Russian growth, Economic policy and energy supply
No 5 Merja Tekoniemi: Venäjän aluepolitiikan uudet tuulet – esimerkkinä Murmanskin alue
No 6 Sanna Kurronen: Russian electricity sector – reform and prospects
- 2007 No 1 Simon-Erik Ollus and Heli Simola: Russia's true imports?
No 2 Simon-Erik Ollus and Stephan Barisitz: The Russian Non-Fuel Sector: Signs of Dutch Disease? Evidence from EU-25 Import Competition
No 3 Heli Simola: Russia getting closer to WTO membership – what are the practical implications?
No 4 Laura Solanko: Vaurastuva ja ikääntyvä jättiläinen – katsaus Venäjän julkiseen sektoriin
No 5 Simon-Erik Ollus and Heli Simola: Finnish re-exports to Russia
No 6 Seija Lainela, Simon-Erik Ollus, Jouko Rautava, Heli Simola, Pekka Sutela ja Merja Tekoniemi: Venäjän kasvun uudet ehdot
No 7 Seija Lainela, Simon-Erik Ollus, Jouko Rautava, Heli Simola, Pekka Sutela ja Merja Tekoniemi: New conditions for growth in Russia
No 8 Meri Kulmala ja Merja Tekoniemi: Paikallishallinnon reformi vahvistaa keskushallinnon valtaa Venäjällä – paikalliset taloudelliset kannustimet vähäiset
No 9 Simon-Erik Ollus, Heli Simola ja Merja Tekoniemi: Venäjän aluepolitiikka 2000-luvulla - mitä uusi alueluokitus merkitsee
No 10 Riikka Nuutilainen: Peiliäntalouden antama kuva Venäjän todellisesta tuonnista
- 2008 No 1 Juuso Kaaresvirta and Tuuli Koivu: China's inflationary pressures and their impact on inflation in euro area
No 2 Seija Lainela, Simon-Erik Ollus, Heli Simola ja Pekka Sutela: Venäjä vuoteen 2010 – Katsaus Venäjän talouden lähivuosien haasteisiin
No 3 Laura Solanko ja Simon-Erik Ollus: Paljonko kaasua Venäjä pystyy viemään?
No 4 Iikka Korhonen ja Laura Solanko: Kazakstanin ulkomaiselle lainanotolle rakentunut kasvu hiipuu
No 5 Iikka Korhonen, Seija Lainela, Heli Simola, Laura Solanko ja Pekka Sutela: Medvedevin kauden haasteet
No 6 Iikka Korhonen, Seija Lainela, Heli Simola, Laura Solanko and Pekka Sutela: The challenges of the Medvedev era
No 7 Heli Simola ja Simon-Erik Ollus: Suomen Venäjän-kaupan yritysraakenne
No 8 Juuso Kaaresvirta, Tuuli Koivu, Mikael Mattlin, Aaron Mehrotra, Jouko Rautava ja Pekka Sutela: Katsaus Kiinan talouteen
- 2009 No 1 Mika Erkkilä, Heli Simola ja Laura Solanko: Venäjän sähkösektorin uudistus
No 2 BOFIT Venäjä-ryhmä: Venäjä ja kansainvälinen rahoituskriisi
No 3 Richard Connolly: Financial vulnerabilities in Emerging Europe: An overview
No 4 Iikka Korhonen, Jouko Rautava, Heli Simola, Laura Solanko ja Pekka Sutela: Venäjä kriisin kourissa
No 5 Judith Dean, K.C. Fung and Zhi Wang: Vertical specialization in Chinese trade
No 6 Yuri V. Simachev, Andrei A. Yakovlev, Boris V. Kuznetsov, Michael Y. Gorst, Aleksandr V. Daniltsev, Michael N. Kuzyk, Sergey N. Smirnov: Assessment of policy measures to support Russia's real economy
No 7 Heli Simola: Suomen ja Venäjän väliset investoinnit
No 8 Zuzana Fungáčová and Laura Solanko: Has banks' financial intermediation improved in Russia?
No 9 Juuso Kaaresvirta, Iikka Korhonen, Mikael Mattlin, Aaron Mehrotra, Jenni Pääkkönen ja Jouko Rautava: Katsaus Kiinan talouteen – BOFIT tietoisku 2009
No 10 Morten Anker, Daniel Buikema Fjærtoft, Jouko Rautava, Heli Simola and Laura Solanko: Russia, Finland and Norway: Economic Essays
- 2010 No 1 Iikka Korhonen: Valtion omistamien pankkien ylivalta Kiinassa säilyy
No 2 Kaarina Piipponen: Suomen ja Neuvostoliiton välisen clearingmaksujärjestelmän purkaminen ja neuvostovelkojen loppuhoito
No 3 Iikka Korhonen, Laura Solanko, Vesa Korhonen, Maija Sirkjärvi ja Pekka Sutela: Venäjä kriisin jälkeen
No 4 BOFIT Kiina-ryhmä: Kiina hakee paikkaansa maailmantaloudessa – BOFIT tietoisku 2010
No 5 Ye.Yasin, V. Gimpelson, V. Golikova, K. Gonchar, T. Dolgopyatova, B. Kuznetsov and A. Yakovlev: Russian Manufacturing Revisited: Industrial Enterprises at the Start of the 2008 Financial Crisis
- 2011 No 1 Laura Solanko: How to Liberalize a Thousand TWh Market? – Restructuring the Russian Power Sector
No 2 Maija Sirkjärvi: Suomen markkinaosuus Venäjällä on supistunut